

SOTASYYLLISYYS- TUOMIOT VOIDAAN PURKAA

SOTASYYLLISYYS TUOMIOIDEN PURKAMINEN on velvollisuus, jonka suomalaiset oikeusviranomaiset, hallitus ja eduskunta joutuvat suorittamaan. Emme voi elää vuosikymmen toisensa jälkeen valheellisen syyllisyys-syyttömyys -kuvitelman varassa. Me olemme joko syyllisiä tai syyttömiä. Jos olemme syyttömiä, on toimittava sen mukaisesti.

On myös esitetty, että tasavallan presidentti armahtaisi kaikki sotasyllisistä tuomitut (osa on armahdettu, mutta tuomioita ei ole kumottu). Kuolleita henkilöitä voi olla vaikea armahtaa. Armahdus ei muutoinkaan sovellu tähän tapaukseen, koska armahduksen lähtökohtana on se, että rikos tunnustetaan tapahtuneeksi. Armahdus ei poista teon rikollisuutta, se vain keventää armahduksen saaneen tuomiota.

Tuomioiden purkaminen on juridinen prosessi. Pelkkä poliittinen manifestaatio ei riitä. Sotasyllisyystuomioissa on kyse tuomioistuimen vääristä tuomioista. Kysymme neuvoa asianajaja, varatuomari Kari Silvennoiselta, millä perusteilla sotasyllisyystuomiot voidaan purkaa. Juridisia perusteluita purkamiselle löytyi paljon, kuten Silvennoisen seuraavat toteamukset osoittavat.

- Suomessa vallitsee oikeushistoriallinen yksimielisyys siitä, että sotasyllisyystuomiot olivat väärä. Olennaista on se, että uusi perustuslaki (731/1999) avaa tuomioistuimen näkökulmasta mahdollisuuden tarkastella asiaa uudella tavalla: "Jos tuomioistuimen käsiteltävänä olevassa asiassa lain säännöksen soveltaminen olisi ilmeisessä ristiriidassa perustuslain kanssa, tuomioistuimen on annettava etusija perustuslain säännöksille".

- Korkein oikeus on jo aikaisemmin todennut sotasyllisyyslain olevan perustuslain vastainen (28.08.1945). Nyt tämä kanta tulee ottaa käyttöön ja vahvistaa. Sotasyllisyystuomiot perustuivat taannehtivaan la-

kiin, joka oli sen aikaisen ja nykyisen perustulain vastainen.

- Tuomioiden purkamisen lähtökohtana on se, että

- 1) esteelliset tuomarit tuomitsivat
- 2) epäoikeudenmukaisessa oikeudenkäynnissä
- 3) taannehtivan lain perusteella syytetyt

ehdottomiin vankeusrangaisuksiin.

- Oikeudenkäymiskaaren 31. luvun mukaan korkeimmalla oikeudella on valta välittömästi oikaista tuomiot. Sillä on yleis-toimivalta tuomioiden purkamiseen. Sota-

syyllisyystuomioistuin oli erityistuomioistuin. Myös sellaisen antaman tuomion voi korkein oikeus purkaa.

- Kuninkaalla oli 1734 lain oikeudenkäymiskaaren perusteella oikeus purkaa väärät tuomiot. Tämä oikeus on siirtynyt korkeimmalle oikeudelle.

- Purkuhakemuksen voivat tehdä tuomitujen omaiset tai oikeuskansleri. Valtioneuvosto voi määrätä oikeuskanslerin tai jonkun muun viranomaisen tekemään purkuhakemuksen.

- Ei ole mitään määräaikaa, minkä kuluessa purkuhakemus pitäisi tehdä. Purkamisen ei myöskään ole sidottu väärin tuomitun elinaikaan. Tässä on kyse restitutiotyypistä muutoksenhausta eli aikaisemman olotilan ennalleen palauttamisesta.

- Oikeudenkäymiskaaren 31. luku listaa ne tapaukset, joissa lainvoimainen tuomio rikosasiassa voidaan purkaa syytetyin eduksi. Tapaukset ovat seuraavat:

1) jos oikeuden jäsen tai virkamies, syyttäjä taikka asianosaisen edustaja tai avustaja on jutun yhteydessä syyllistynyt rikolliseen menettelyyn, jonka voidaan otaksua vaikuttaneen jutun lopputulokseen;

2) jos asiakirja, jota on käytetty todistena, on ollut väärä tai asiakirjan antajan tieteen sisällykseltään totuudesta poikkeava taikka jos totuusvakuutuksen kuultu asianosainen tahti todistaja tai asiantuntija on tahallansa antanut perättömän lausuman, ja asiakirjan tai lausuman voidaan otaksua vaikuttaneen lopputulokseen;

3) jos vedotaan seikkaan tai todistukseen, jota ei aikaisemmin ole esitetty, ja sen esittäminen todennäköisesti olisi johtanut syytetyin vapauttamiseen tai siihen, että rikkokseen olisi ollut sovellettava lievempiä rangaistussäännöksiä, tahti on erittäin painavia syitä, katsoen siihen mihin näin vedotaan ja mitä muutoin käy ilmi, saattaa uudelleen tutkittavaksi kysymys, onko syytetty tehnyt sen rikollisen teon, joka on luettu hänen syykseen; tai

4) jos tuomio perustuu ilmeisesti väärään lain soveltamiseen.

- Sotasyllisyys-oikeuden tuomarien valinta oli virheellinen. Herta Kuusinen ja Eino Pekkala olivat esim. Väinö Tannerin julkisia vihamehiä. Tämä on vaikuttanut tuomioihin. Kuusinen ajoi voimakkaasti Suomen sovjetisointia. Hän mm. teki 29.06.1945 vä-

*Tuomioiden
purkaminen
on
juridinen
prosessi.*